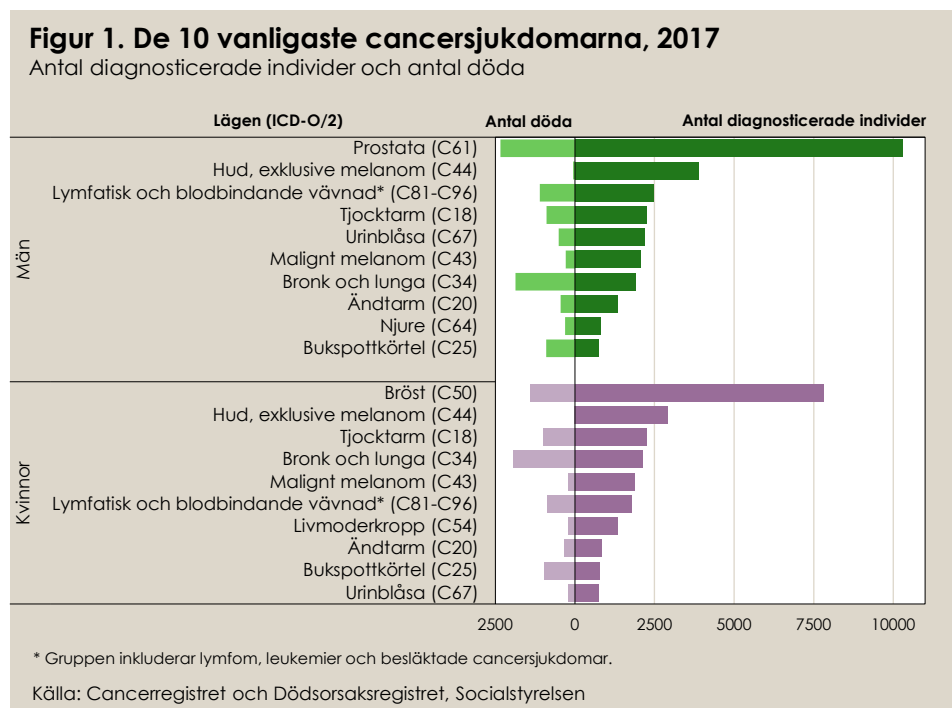

Statistik om nyupptäckta cancerfall 2017

År 2017 rapporterades cirka 67 000 maligna tumörer för drygt 61 000 individer till cancerregistret. Utöver detta rapporterades drygt 54 000 tumörer för ungefär 40 000 individer till basalcellscancerregistret. Det är betydligt fler som insjuknar än som dör i cancer. Den vanligaste cancerformen bland kvinnor är bröstcancer och bland män prostatacancer.

De vanligaste cancersjukdomarna

Figur 1 visar antalet diagnosticerade individer under 2017 för de 10 vanligaste cancersjukdomarna samt antalet som dött med cancersjukdomen som underliggande dödsorsak. Bröstcancer är den största cancersjukdomen bland kvinnor där drygt 7 800 fick en diagnos och 1 400 kvinnor avled med bröstcancer som underliggande dödsorsak under 2017. Bland män är prostatacancer den största cancersjukdomen där cirka 10 300 män diagnosticerades och drygt 2 300 dog under året. Lungcancer är den cancerform som orsakade flest dödsfall bland kvinnor, drygt 1 900 kvinnor dog under 2017. Ungefär lika många män dog i lungcancer. Observera att de som dött i cancer under ett visst år kan ha fått sin cancer diagnosticerad ibland många år tidigare. Att jämföra incidensen för ett år med mortaliteten samma år ger ändå en övergripande bild av dödligheten i relation till insjuknandet för de olika cancersjukdomarna.

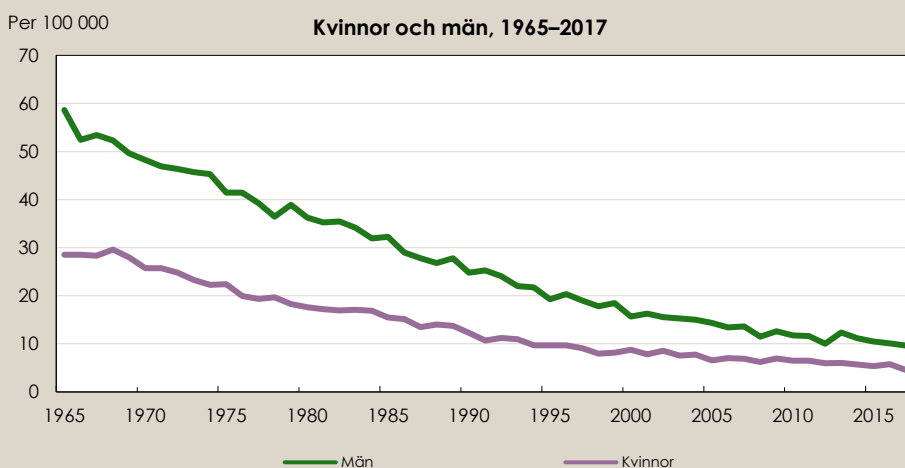

Stora förändringar över tid av insjuknandet i vissa cancerformer

Risken att insjukna ökar för de flesta cancerformerna med stigande ålder. Den åldersjusterade incidensen tar hänsyn till ålderssammansättningen i befolkningen och kan användas för att skapa en jämförbarhet över tid och mellan regioner. För att få en uppfattning om incidensen ökar eller minskar bör flera år tas med i beräkningen. Sett över en längre tidsperiod har det för en del cancerformer skett stora förändringar i insjuknandet. Ett sådant exempel är cancer i magsäcken där det åldersjusterade insjuknandet minskat med över 80 procent sedan 1965, vilket visas i figur 2.

Figur 2. Magsäckscancer

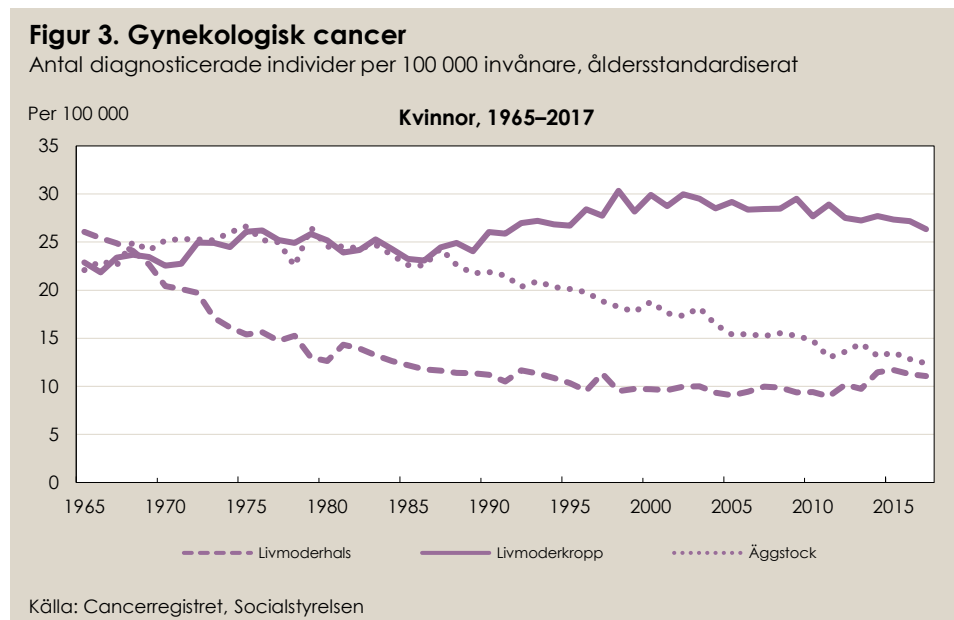
Antal diagnosticerade individer per 100 000 invånare, åldersstandardiserat

Ett annat exempel är cancer i de kvinnliga könsorganen; äggstockscancer, livmoderkroppscancer, livmoderhalscancer, vaginalcancer och vulvacancer som med cirka 3 000 cancerfall om året utgör ungefär 10 procent av all cancer hos kvinnor. Figur 3 nedan visar åldersjusterat insjuknande från 1965 och framåt för cancer i de vanligaste lägena: livmoderhals, livmoderkropp och äggstock. Medan insjuknandet i äggstockscancer och livmoderhalscancer ungefär halverats sedan slutet av 60-talet har insjuknandet i livmoderkroppscancer ökat. Ökningen av livmoderkroppscancer har upphört sedan omkring år 2000. Däremot finns det inget som indikerar att den nedåtgående trenden för äggstockscancer är på väg att plana ut.

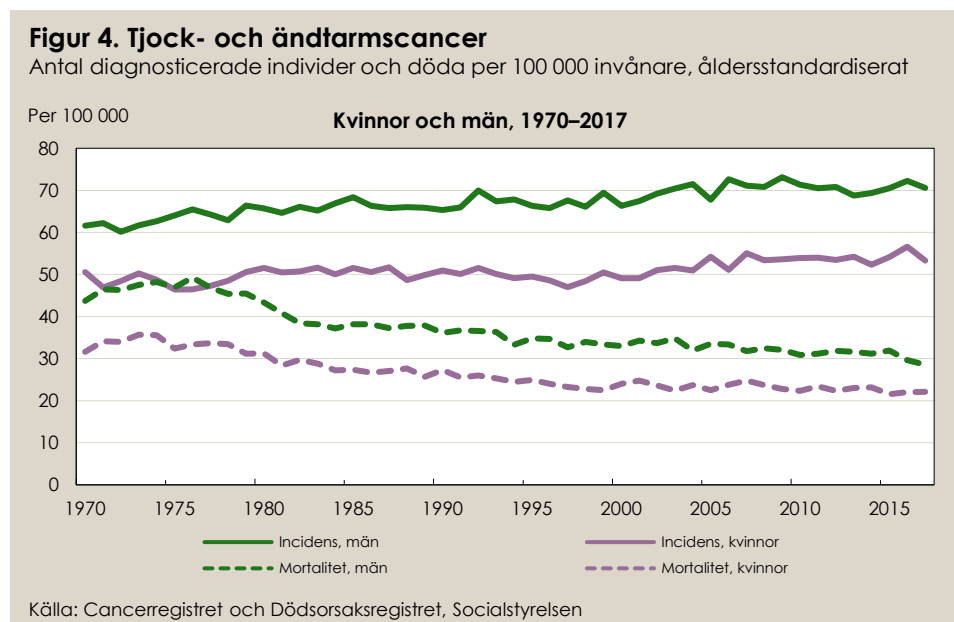
Screening för livmoderhalscancer minskar incidensen genom att förstadiet till cancer kan upptäckas och avlägsnas. Insjuknandet i livmoderhalscancer sjönk kraftigt efter att screening införts under andra halvan av 1960-talet och låg sedan länge stabilt. Sedan några år tillbaka har dock, av oklar orsak, antalet rapporterade fall av livmoderhalscancer ökat. Det har uppkommit farhågor om minskad effektivitet i livmoderhalsscreeningen, eftersom man sett en ökning av fall bland

kvinnor som deltagit i screeningprogrammet. Det är dock viktigt att komma ihåg att de flesta fallen av livmoderhalscancer uppkommer i den del av befolkningen som inte deltagit i screeningprogrammet [1].

Screening för tjock- och ändtarmscancer

Cancer i tjock- och ändtarm, kolorektal cancer, är en av de vanligaste cancerformerna med omkring 6 400 cancerfall och 2 600 dödsfall om året. Insjuknandet i kolorektal cancer ökar medan dödligheten sjunker något, se figur 4.

Screening för kolorektal cancer har införts på många håll i världen med syfte att minska dödligheten. Screeningen påverkar dödligheten dels genom att cancer upptäcks i tidigare, mer behandlingsbara stadier och dels genom att förstadier till cancer kan upptäckas och avlägsnas. Socialstyrelsen rekommenderar sedan 2014 att tjock- och ändtarmscreening bör erbjudas av hälso- och sjukvården. I Sverige finns screening i Stockholm och Gotland sedan 2008. I övriga delar av landet har delar av befolkningen screenats som del i en forskningsstudie som pågått sedan 2014. Från 2019 är tanken att screening ska börja införas i hälso- och sjukvårdens ordinarie verksamhet i hela landet.

Basalcellscancer

Kopplat till cancerregistret finns sedan 2004 ett register över basalcellscancer. Basalcellscancer är den vanligaste formen av hudcancer, en långsamt växande cancer som sällan bildar metastaser. Solexponering anses vara den viktigaste riskfaktorn för basalcellscancer. År 2017 rapporterades omkring 54 000 fall av basalcellscancer för 40 000 individer till basalcellscancerregistret.

Referenser

1. Dillner J, Sparén P, Andrae B, Strander B. Livmoderhalscancer ökar hos kvinnor med normalt cellprov. Läkartidningen. 2018;115:E9FD.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information i Excel-filen:

www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-12-50

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:

www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/cancer

Kontakt:

David Pettersson

Telefon: 075-247 31 26

E-post: david.pettersson@socialstyrelsen.se

Niklas Toorell

Telefon: 075-247 45 88

niklas.toorell@socialstyrelsen.se

Lars Holmberg,

cancerregistrets föredragande läkare

E-post: lars.holmberg@kcl.ac.uk